Розділ перший

— Він завжди був таким *життєрадісним* хлопчиком.

Мама Бредлі дивилася Кессі просто у вічі, але зіниці в неї були розширені й розфокусовані: думками жінка витала десь далеко.

— Перша вчителька називала його Сонечком, — додала вона, і заплакане обличчя осяяла раптова усмішка.

Кессі переповнила гарячкова надія, що пані Епплтон пригадувала свого сина п'яти- чи шестирічним, коли він катався на триколісному велосипеді й заливався сміхом. Що завгодно, аби лиш не той образ, яким їй назавжди запам'ятається п'ятнадцятирічний Бредлі: у своєму ліжку з дротом від ноутбука, обмотаним навколо шиї, напівпідвішений до світильника на стіні.

Дві жінки сиділи у морзі, в кімнаті очікування для родичів, доволі близько, щоб їхні коліна торкалися.

— Я просто не розумію, — Кім Епплтон кліпнула, повертаючись до реальності. — Він не видавався нещасним. Ніколи не згадував, що його цькували у школі, нічого такого. Тобто він же сказав би мені... правда? Ми завжди ладнали. — Її погляд ковзнув до чоловіка, Стіва: той без упину походжав кімнатою з пастельними стінами, наче шукаючи, кого б ударити. — Принаймні наскільки це можливо з хлопцем-підлітком.

Кессі відповідала лише співчутливим бурмотінням: п'ять років роботи санітаркою моргу навчили її, що згорьованим

родичам потрібен не співрозмовник, а радше змога виговоритися. Та й чим вона могла б утішити жінку? З невідомої причини Бредлі Епплтон обірвав власне життя, ще не почавши жити по-справжньому. «Мале егоїстичне мудило...» Але цей спалах гніву швидко змінився жалем. Минуло всього десять років, відколи Кессі була в тому ж віці, що й Бредлі, і намагалася втриматися на плаву в емоційному вирі — у тому стані, коли ти ще не знаєш, хто ти є, і невиправно вороже налаштований до світу. П'ятнадцятирічний підліток заледве здатний усвідомити наслідки своїх вчинків, не кажучи вже про те, щоб передбачити невгасимі страждання, на які прирікає своїх батьків: довічний вирок без шансу на звільнення.

Того ранку Кессі дістала Бредлі з холодильника для трупів і причепурила, підготувавши до зустрічі з мамою і татом. Зараз він лежав за зашторених скляними дверима, що відокремлювали оглядову кімнату. Коли його батьки будуть готові, Кессі розсуне штори, щоб вони могли побачити тіло, темно-червоне покривало буде підтягнуте достатньо високо, щоб затулити слід від зашморгу на шиї юнака. Вона запропонує їм зайти, побути поруч з ним, торкнутися його, якщо захочуть: за словами мозкоправів, це допомагає з прийняттям жалоби. Важливо не квапити процес, дати його мамі й татові час підготуватися до остаточності тієї миті. Ця частина скидалася на очікування підняття завіси в театрі, але з жахливим сюжетним поворотом.

Кім Епплтон говорила про свого сина вже щонайменше десять хвилин, намагаючись відтермінувати реальність, що крилася за тими шторами, і прагнучи зберегти його живим ще бодай на трохи. Але тепер вона замовкла.

— Ви готові? — запитала Кессі, чекаючи відповіді від обох батьків.

Кім кивнула, її чоловік пригнічено стенув плечима.

Через кілька хвилин вони вже були по той бік скляних дверей, стояли біля тіла Бредлі, і мама схилилася над ним, щоб погладити волосся, неначе намагалася заколисати сина.

Довге волосся Бредлі було неприродного чорного відтінку, який лише підкреслював блідість обличчя, одна брова й обидва вуха мали численні проколи. Мовою готів, Бредлі був «кажаням» — зовсім як Кессі в його віці. Коли під час телефонної розмови вона запитала в Кім, чи знімати з тіла пірсинг перед оглядом, та швидко відповіла «так», додавши: «Боюся, його тато не в захваті від тих штук».

Кессі розуміла: вона й сама перед зустріччю з родинами померлих завжди знімала прикраси з обличчя, а також зачісувала фарбоване чорне волосся так, щоб не було видно виголених ділянок. Після закінчення школи вона вже не носила повністю готичний образ, проте знала, що дехто досі міг вважати її зовнішність викличною. А їй зовсім не хотілося бентежити людей на додачу до всього, що вони вже переживали.

Коли Бредлі привезли, Кессі змила з його очей чорну підводку, що розмазалася й робила його схожим на панду, тож тепер він більш-менш скидався на звичайного п'ятнадцятирічного підлітка: зворушливо юний, шкіра вкрита легеньким пушком, геть чиста, якщо не брати до уваги кількох прищиків на підборідді. А от червоні цятки на повіках і щоках — не висипи, а поверхневі крововиливи, петехії, які

з'явилися від того, що крихітні кровоносні судини луснули через підвищений венозний тиск.

Кім Епплтон підвела очі на Кессі.

— Незадовго до того... як усе сталося, я вчила його пекти кекси. Він купив чорний барвник, щоб додати у тісто, — вона всміхнулася, знову поринувши в ту мить. — Кумедно, та він справді захоплюється випічкою, — жінка ще не могла говорити про своє дитя в минулому часі. — Незвичне захоплення для гота.

— Саме тому він це й зробив! — перші слова від тата Бредлі вирвалися з палким сичанням, він тицьнув пальцем у бік сина. — Усі ці черепи й смерть... *маячня*, якою захоплювався він і його так звані друзі!

Лице Кім осунулося, буквально: групи м'язів навколо губ і щелепи раптом опустилися, неначе хтось перерізав дроти, що їх підтримували. Чоловік не зводив очей з її обличчя, важко дихаючи, але потім відвернувся.

— Вибач, кохана. Я не можу. Зустрінемося вдома.

— Стіве! — Кім простягнула руку, але він уже зачиняв за собою двері.

Кессі зачекала ще мить, а потім обережно торкнулася передпліччя Кім, готова відступити, якщо той доторк буде небажаним.

— У Бредлі були непрості стосунки з татом?

— Іноді, — голос жінки здавався хрипким. — Ще кілька місяців тому вони любили разом ходити на футбол — ну, знаєте, оці всі штучки між батьком та сином. У Стіва сезонний абонемент «Арсеналу». Але потім Бредлі захопився цією

готичною темою і перестав ходити на матчі. Стів... Ну, йому було складно примиритися.

— І того вечора вони посварилися?

— Стів відчитав його за підводку на очах... Натякнув, буцімто Бредлі гей. — Жінки перезирнулися. — Розгорілася сварка. Останні слова Бредлі були про те, що він хотів би... хотів би просто заснути і вже не прокинутися.

Кім знову глянула на синове обличчя.

— Але це... все це *моя* провина. Як я й сказала тій жінці з поліції, останнім часом ми непокоїлися, бо вважали, що він покурює канабіс. Часом він, бувало, поводився трохи... дивно? Тож відтоді, якщо він довго сидів у своїй кімнаті, я заходила до нього й перевіряла, як справи. Але цього разу ми дивилися фільм і... *пили вино*, — вона перевела на Кессі зацькований погляд. — Якби ж я піднялася на десять хвилин раніше, то врятувала б його.

«Якби ж». Самобичувальна літанія тих, хто раптово втратив близьку людину. «Якби ж я не дозволила їм сісти в авто тієї ночі. Якби ж ми раніше викликали мамі швидку. Якби ж наполягли, щоб лікар таки призначив додаткові аналізи». Безкінечний катехізис, якого Кессі не побажала б і заклятому ворогу. Але намагатися змінити такий перебіг думок на цьому етапі марно; найкраща порада, яку вона коли-небудь отримувала — на початку її навчання, на курсі з психологічної підтримки осіб, що пережили втрату, — звучала так: «Не вказуй згорьованій людині, як вона має почуватися».

— Послухайте, Кім, ми ще нічого не знаємо напевно, — обережно сказала дівчина. — Можливо, після лабораторних

аналізів та патологічного обстеження матимемо більше інформації.

Обстеження. Улюблений евфемізм Кессі для опису розбирання, якого мало зазнати тіло їхнього сина в ім'я пошуку відповідей.

Кессі дозволила собі надію, що Бредлі й справді був під дією чогось, коли задушився: якщо він не тямив, що робив, батькам буде трохи легше примиритися з тим, що сталося.

Кім неуважно кивнула, її погляд був прикутий до синового обличчя.

Кессі завжди вважала, що чудово розуміє, як важливо людям знати, чому померли їхні близькі, але шість тижнів тому це розуміння набуло для неї нової, скальпельної гостроти.

Саме тоді їй відкрилося те, що в одну мить зруйнувало все, що вона, як їй думалося, досі знала про своє життя.

Мати Кессі не загинула внаслідок автомобільної аварії, як їй розповідали ще з чотирирічного віку. Її вбив батько Кессі.

Розділ другий

У вбиральні Кессі повернула на місце всі прикраси, зокрема вставила й кільце в губу, а також зачесала та зібрала волосся на маківці. Потім викотила Бредлі з «чистого боку» назад до секційної зали. Вранці тут переважав різкий хімічний запах хлору й формаліну, але через кілька годин його затьмарять кров, піт і сеча.

Мама Бредлі лишила в нього на плечі стару м'яку іграшку — затертого й вицвілого пінгвіна, якого її син, вочевидь, любив у дитинстві. Кессі вирішила відкласти іграшку, щоб не забруднити під час розтину, і, взявши її, збагнула, що плюшева шубка досі була вологою від материних сліз.

Люди геть хибно витлумачували суть її роботи: складна частина полягала не в розрізанні тіл померлих, а в зустрічах із відолахами, яких ті лишали по собі. Два чи три травматичні огляди поспіль могли висотати з Кессі всі сили до кінця робочого дня. Але водночас це був привілей. Коли вона сиділа зі згорьованими родичами, як-от Кім, то часто згадувала латинське походження, здавалося б, банального слова «condolence», що означало «співчуття». Воно було утворене від «condolore», яке можна було перекласти як «страждати разом з іншим».

Новий санітар, Джейсон Беґбі, стояв за своїм секційним столом і підспівував якійсь попсовій пісеньці, що надто гучно грала по радіо. Фонова музика й справді допомагала: завдяки їй зміна, під час якої ти по лікті в крові та нутрощах, минала